

měsíčník, který Vás osvěží

ROSENÍ

září 2018

číslo 9

Téma:

MAX
ŠVABINSKÝ

Poezie
v RoSe žije

**Otevíráme
bránu**
do Dolních Chaber

Otevíráme
Kobylickou kroniku
Karla Hackera III
ŠKOLSTVÍ

Staňte se členy Klubu RoSa

*Společnost, kultura, zábava, vzdělávání, cvičení,
osvěžení - vše pod jednou střechou.*

Výhody členství:

Získáte klubovou kartu - za 100 Kč ročně.
Budete mít slevu 10 % na všechny akce
v Centru RoSa.

Veškeré akce organizované v rámci grantů
Magistrátu HMP a Evropské unie OP PPR
jsou vždy zdarma.

Speciální zvýhodnění pro členy klubu:
10% v kavárně, 10 % na masáže, pedikúru
a mnohé další. Přednostní informace
o připravovaných akcích Centra RoSa
pošleme na Váš e-mail.

Každý měsíc časopis Rosení s novým
programem - zdarma k vyzvednutí na recepci.

V den Vašich narozenin máte jakoukoli akci
(ne službu) u nás zdarma. Věrnostní klubová
karta Vám bude vydána po zaplacení ročního
příspěvku a po vyplnění přihlášky na recepci
RoSa (ve všední dny od 9:00 do 16:30).

Karta bude vystavena na Vaše jméno
a je neprenosná. (Platí rok po zaplacení
a vyplnění přihlášky)

Vítáme Vás v Klubu RoSa!

Klub RoSa

**Centrum RoSa z.s., Střelničná 1680/8, Praha 8
www.centrumrosa.cz, info@centrumrosa.cz**

Obsah 9/2018

- 04 Program aktivit v Centru RoSa
- 06 Co se v RoSe děje?
- 08 Host v RoSe - Jiří Květoň
- 09 Tvorba klientů a přátel RoSy
- 10 Max Švabinský
- 14 Citáty Maxe Švabinského
- 16 Anketa na téma Max Švabinský
- 17 Poezie v RoSe žije
- 18 Otevíráme kroniku Karla Hackera III.
- 21 Otevíráme bránu do kostela v Dolních Chabrech
- 24 Perličky ze školních lavic
- 25 Pozvánka - Freya
- 26 Teologický koutek Mgr. Marka Maliny
- 28 Hovory s T. G. Masarykem II. - úryvek

VÁŽENÍ A MILÍ,

doufáme, že Vás po skutečně parném létě naše zářijové Rosení osvěží.

Vzdáváme v něm hold **Maxi Švabinskému**, který se narodil v září před 145 lety. Snad Vás potěší zmínky o něm a alespoň drobné ukázky z jeho skutečně přebohatého díla. Pro osvěžení jsme pro Vás vybrali i pár krásných českých básní (protože poezie v RoSe žije!) a pro pobavení vděčné perličky ze školních lavic.

V tomto čísle najdete také úryvek z Hovorů s TGM, několik zajímavostí o školství z kroniky kobyliského pedagoga, divadelníka, archeologa a archiváře **Karla Hackera** a novou rubriku, ve které Vám vždy přiblížíme některý z našich kurzů. Tentokrát se dozvíte něco o cvičení na židlích pro seniory.

V září Vás zveme do RoSy například na setkání s houslistou **Jiřím Květoňem** a na přednášku Šimona Kříže O svatém Václavovi. I u nás se pouštíme do učení: opět začínají pravidelné kurzy angličtiny a němčiny. Sledujte náš program a kdykoli na cokoli se přijďte do RoSy podívat. Budete srdečně vítáni!

Přejeme Vám, ať záříte nejen v tomto měsíci a těšíme se na Vás!

Za Centrum RoSa
Marta Dietrich Dvorská
šéfredaktorka

Elektronická verze časopisu je dostupná na www.centrumrosa.cz/roseni

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

Pište, prosím, na adresu: redakce@centrumrosa.cz nebo: Centrum RoSa, Střelničná 8, 182 00 Praha 8
Můžete též vhodit dopis do schránky u recepcy v RoSe (či rovnou předat na recepci).

Vydání komunitního časopisu bylo podpořeno v rámci Operačního programu Praha – pól růstu jako projekt RoSa pro Prahu 8 (CZ.07.3.63/0.0/16_031/0000156)

ROSENÍ

měsíčník, ročník 4., číslo 9/2018
vydává Centrum RoSa, z. s., Střelničná 1680, Praha 8 - Kobylisy
tel: 212 270 611, redakce@centrumrosa.cz
tisk: www.TISKDO1000.cz, náklad 1000 výtisků

Redakce:

zakladatelka a předsedkyně Centra RoSa: Mgr. Anna Ježková
šéfredaktorka: MgA. Marta Dietrich Dvorská
grafické zpracování: Mgr. Anna Sobotová, Mgr. Martina Mrňavá
jazyková korektorka: RNDr. Anna Habersbergerová

stálí spolupracovníci: členové Aktiv klubu a rezidenti RoSa

PROGRAM PRO VEŘEJNOST v RoSe ZÁŘÍ

Pondělí 3. 9. 2018

13:00 Cvičení pro seniory (sál)

Úterý 4. 9. 2018

10:00 Výtvarné dílny - Duhový tandem (knihovna)

18:00 Počítače (knihovna)

Středa 5. 9. 2018

9:00 Jóga na židlích (sál)

14:00 Aktiv klub (knihovna)

16:00 Angličtina - začátečníci (klubovna B)

17:00 Angličtina - konverzace (klubovna B)

18:30 Hudba k tanci a poslechu

Pátek 7. 9. 2018

13:00 Cvičení pro seniory (sál)

15:00 Čtenářský klub s Jitkou Dvorskou (klubovna B)

Pondělí 10. 9. 2018

18:30 Dechovka Jitřenka (sál)

Úterý 11. 9. 2018

10:00 Výtvarné dílny - Duhový tandem (knihovna)

18:00 Počítače (knihovna)

Středa 12. 9. 2018

9:00 Jóga na židlích (sál)

10:00 Sochařská dílna s Jiřím Genzerem (klubovna B)

14:00 Povídání u kávy a čaje (klubovna B)

16:00 Angličtina - začátečníci (klubovna B)

17:00 Angličtina - konverzace (klubovna B)

18:30 Hudba k tanci a poslechu

Čtvrtek 13. 9. 2018

14:00 Divadelní kroužek (sál)

Pátek 14. 9. 2018

13:00 Cvičení pro seniory (sál)

15:00 Čtenářský klub s Vendulou Fialovou (klubovna B)

16:30 Arteterapie (klubovna B)

18:30 Hudba k tanci a poslechu

Pondělí 17. 9. 2018

13:00 Cvičení pro seniory (sál)

16:00 Přednáška o zdravém životním stylu (knihovna)

Úterý 18. 9. 2018

10:00 Výtvarné dílny - Duhový tandem (knihovna)

14:00 Host v RoSe houslista Jiří Květoň (knihovna)

17:00 Němčina (knihovna)

18:00 Počítače (knihovna)

Středa 19. 9. 2018

10:00 Deskové hry s Martinou Ježkovou (klubovna B)

14:00 Povídání u kávy a čaje (klubovna B)

16:00 Angličtina - začátečníci (klubovna B)

17:00 Angličtina - konverzace (klubovna B)

18:30 Hudba k tanci a poslechu

Čtvrtek 20. 9. 2018

14:00 Divadelní kroužek (sál)

Pátek 21. 9. 2018

13:00 Cvičení pro seniory (sál)

15:00 Rozprava s P. Markem Malinou (knihovna)

18:30 Hudba k tanci a poslechu

Pondělí 24. 9. 2018

13:00 Cvičení pro seniory (sál)

18:30 Dechovka Jitřenka (sál)

Úterý 25. 9. 2018

10:00 Výtvarné dílny - Duhový tandem (knihovna)

14:00 Klub celoživotního vzdělávání O sv. Václavovi - přednáší Šimon Kříž (knihovna)

17:00 Němčina (knihovna)

18:00 Počítače (knihovna)

Středa 26. 9. 2018

9:00 Jóga na židlích (sál)

14:00 Povídání u kávy a čaje (klubovna B)

16:00 Angličtina - začátečníci (klubovna B)

17:00 Angličtina - konverzace (klubovna B)

18:30 Hudba k tanci a poslechu (sál)

Čtvrtek 27. 9. 2018

14:00 Divadelní kroužek (sál)

Pátek 28. 9. 2018

Den české státnosti

Sobota 29. 9. 2018

13:00 Bridžový turnaj

Pondělí 1. 10. 2018

13:00 Cvičení pro seniory (sál)

15:30 Přednáška - Vztahy a intimita lidí v seniorském věku (společnost Freya) (sál)

Aktiv klub - 50 Kč

*cvičení paměti, slovní hry, tvůrčí psaní,
reminiscence - vyprávění ze života,
ankety a rozhovory, lektorka Marta D. Dvorská*

Hudba k tanci a poslechu - 70 Kč

*kapela Taurus představuje široký repertoár
českých a zahraničních písní*

Host v RoSe - 50 Kč**Cvičení pro seniory - 50 Kč**

*zdravotní cvičení mohou navštěvovat i handicapova-
ní, cvičí se v sedě, lektorka Irena Osvaldová, v sále
spolufinacováno z grantu Magistrátu hl. m. Prahy*

Čtenářský klub - 50 Kč

vede Mgr. Jitka Dvorská, v klubovně B

Divadelní kroužek - zdarma

vede MgA. Marta Dietrich Dvorská, v sále

Akce Duhového tandemu - zdarma

registrace na tel: 775 252 602

Rozprava s P. Markem Malinou - zdarma**Přednášky o zdravém životním stylu - 50 Kč**

*lektorka Irena Osvaldová
spolufinacováno z grantu Magistrátu hl. m. Prahy*

Počítače - 50 Kč**Jóga pro každého a na židlích - 80 Kč**

lektorka Jana Bláhová

Němčina - 80 Kč

lektorka Mgr. Gabriela Trojánková

Angličtina - 80 Kč

lektor Mgr. Jan Kyška

Sochařská dílna - zdarma

lektor Jiří Genzer

Přednáška Šimona Kříže - 50 Kč**Povídání u kávy a čaje - 50 Kč**

lektorka Marta D. Dvorská

Arteterapie - 50 Kč

lektorka Klára Vernerová

**Zájemce prosíme o registraci na recepci RoSa
tel: 212 270 612, recepce@rezidencerosa.cz**

*Změna programu vyhrazena
Podrobné informace o akcích budou
k dispozici na tabuli u recepcce*

*Program je spolufinancován z grantu
Operačního programu Praha - pól růstu*

O SVATÉM VÁCLAVOVI

PŘEDNÁŠÍ ŠIMON KŘÍŽ

ÚTERÝ 25. 9. 2018

14:00

Centrum RoSa, z.s.
Střelnická 1680/8
Praha 8
www.centrumrosa.cz
tel: 212 270 612

Cvičení na židlích pro seniory

Cvičení na židlích vypadá z dálky a možná i z blízka jako velmi jednoduchá věc. Když se díváte na cvičence, můžete si říct, že pouze sedí a nic zvláštního se neděje. Pokud však vyzkoušíte jednu lekci, zjistíte, že během jedné hodiny protáhnete celé tělo a začnete pracovat i se svaly, o kterých jste neměli ani tušení. Bonusem je uvolnění zatuhlých kloubů i krční páteře.

Při cvičení se učíme uvědomovat si pocity v těle a postupně měníme své pohybové návyky: aby nás nebolela záda, abychom vstali ze židle, i když se nemáme o co opřít, abychom vyšli schody bez bolesti... Cvičíme bez bot a díky tomu procvičíme chodidla a posílíme nožní klenbu. Dechová cvičení nás zklidní a zbaví napětí. Posílené pánevní dno pomůže s rovnováhou a zabrání drobným nehodám s únikem moči při kýchnutí nebo kašli.

Těším se na Vás!
Vaše Irena Osvaldová

Cvičení na židlích - cvičení pro seniory
Každé pondělí a pátek od 13 hodin v sále RoSy
Lekce vede lektorka Ing. Irena Osvaldová

paní Š. 86 let:

Lektorka paní Osvaldová je moc šikovná. Když jsem sem před rokem šla, tak jsem nevěřila, že cvičení na židlích je k něčemu. A já teď lépe vstávám, lépe lezu do tramvaje; opravdu to cvičení mi všechno zlepšilo. Když ty lekce z nějakého důvodu nejsou - když jsou třeba nějaké svátky - tak mi to chybí.

pan B. 89 let:

Tohle cvičení všem vřele doporučuji, protože to každému prospěje. Mně to pomohlo rozhodně, já už bych si to bez toho cvičení vůbec neuměl představit. Chodím pravidelně, paní Osvaldová to dělá velmi dobře. Je to dobrá cvičitelka a zároveň dobrá psycholožka, je stále usměvavá, mluví srozumitelně, podává to pěknou, pro každého přijatelnou formou a pro každého má dobré slovo, hodně chválí (řekl bych, že vůči mé osobě někdy až nezaslouženě). Chodím tam velice rád.

paní H. 86 let:

Já na cvičení chodím už od začátku - tedy tři roky. Pokud nemám nějakého lékaře, nebo něco závažného, tak tam chodím pravidelně. Musím říci, že je to velice prospěšné. Když jsem byla na neurologii v Motole na rehabilitaci, sestřička mi řekla: "Jak to děláte, že máte ve vašem věku tak pohyblivé klouby?"

paní K. 72 let:

Čeho si všichni na paní Osvaldové vážíme: že velice taktně upozorňuje všechny zúčastněné, co dělají špatně. Což má za cíl, aby ten cvik, když už se provádí, měl nějaký smysl. Všechny nás skutečně pozoruje, opravuje, komentuje a každý, kdo tam pravidelně chodí, se vylepšuje. Mohu pět jenom chválu.

paní Z. 79 let:

Zatím jsem byla jednou. Lektorka byla výborná, úžasné všímavá, moc se mi to líbilo.

paní M. 91 let:

Když to tak poslouchám, tak to já tam začnu chodit.

paní J. 75 let:

Tohle cvičení je výborná rehabilitace. U každého pohybu nám popíše, co to s tím tělem všechno dělá. Vždycky nás dokáže navést na správný výkon.

paní Č. 78 let:

Já jsem teď dlouho nebyla, protože jsem měla zdravotní problémy. Ale jen co se mi to zklidní, budu zase chodit.

paní W. 80 let:

Chodila jsem přes zimu. Teď, jak jsou ta vedra, tak nemohu.

paní K. 72 let:

Ale v sále je příjemně. Je tam klimatizace. Tam je líp než venku.

paní W. 80 let:

Však já zase začnu.

paní J. 74 let.:

Rozhýbeme všechny klouby a svaly a i když je to "jen" na židlích, jsme po té hodině pěkně unavení.

paní Š. 86 let:

Někteří po hodině cvičení mají ještě cvičení rovnováhy. Stojíme na molitanu a učíme se zatnout paty a zpevnit celé tělo. Nebo si dáme takový schůdek a na něj se učíme stoupat... a plno dalších cviků. A tohle cvičení je vestoje.

paní H. 86 let:

Shodou okolností vyslechnu v rádiu občas nějakou přednášku, buď nějakého fyzioterapeuta, nebo cvičitele jógy a řadu těch cviků, které s námi paní Osvaldová dělá, tihle specialisté doporučují. Přesně tak, jak je cvičíme my.

paní E. 79 let:

Také nás učí správně dýchat. To málokdo umí.

paní Š. 86 let:

Paní Osvaldová na nás kouká a každou maličkost vidí. A na těch hodinách je i legrace.

paní J. 72 let:

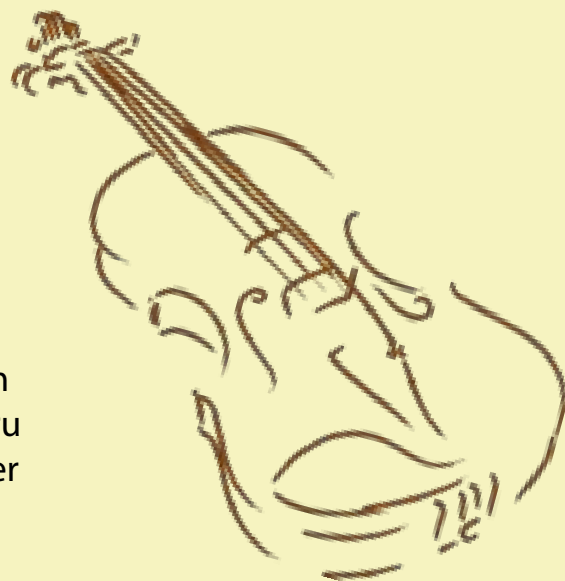
Tedy výborné jsou i její přednášky. Vždycky k věci. Skutečně praktické.

Jiří Květoň

houslista

narozen 27. 3. 1938

Vystudoval housle na Konzervatoři v Praze, hrál v Československém komorním orchestru, ve Filmovém symfonickém orchestru, v Městském orchestru v Treviru, v Bavorském státním orchestru Mnichov - 33 let. Kromě toho učil na Wittelsbacher gymnáziu v Mnichově.

Napsali nám...

Čtu měsíčník Rosení snad od jeho začátků. Podle mého názoru (je mi 88) je to dobře dělaný časopis. Číslo na téma: Jan Neruda mě přímo nadchlo. Občas jsem se v RoSe zúčastnila některých akcí (koncerty, módní přehlídka) a nikdy jsem nelitovala. Velmi dobře zvládnuté akce, jak organizačně, tak obsahově.

Děkuji!

Dana Kaczérová

Tvorba klientů a přátel RoSy

Čas motýlů

Anežka Kulichová

Chtěla bych se tímto článkem vyznat z obdivu k jednomu z našich významných umělců, protože společně s Janem Preislerem, Antonínem Slavičkem, Milošem Jiránkem a dalšími patří ke generaci umělců, která položila základy moderního českého výtvarného umění 20. století.

Oceňován byl po celé Evropě, byl členem mnoha výtvarných spolků, např.: ve Vídni, v Paříži, v Madridu, byl například i laureátem ceny italské vlády za svou kolekci leptů.

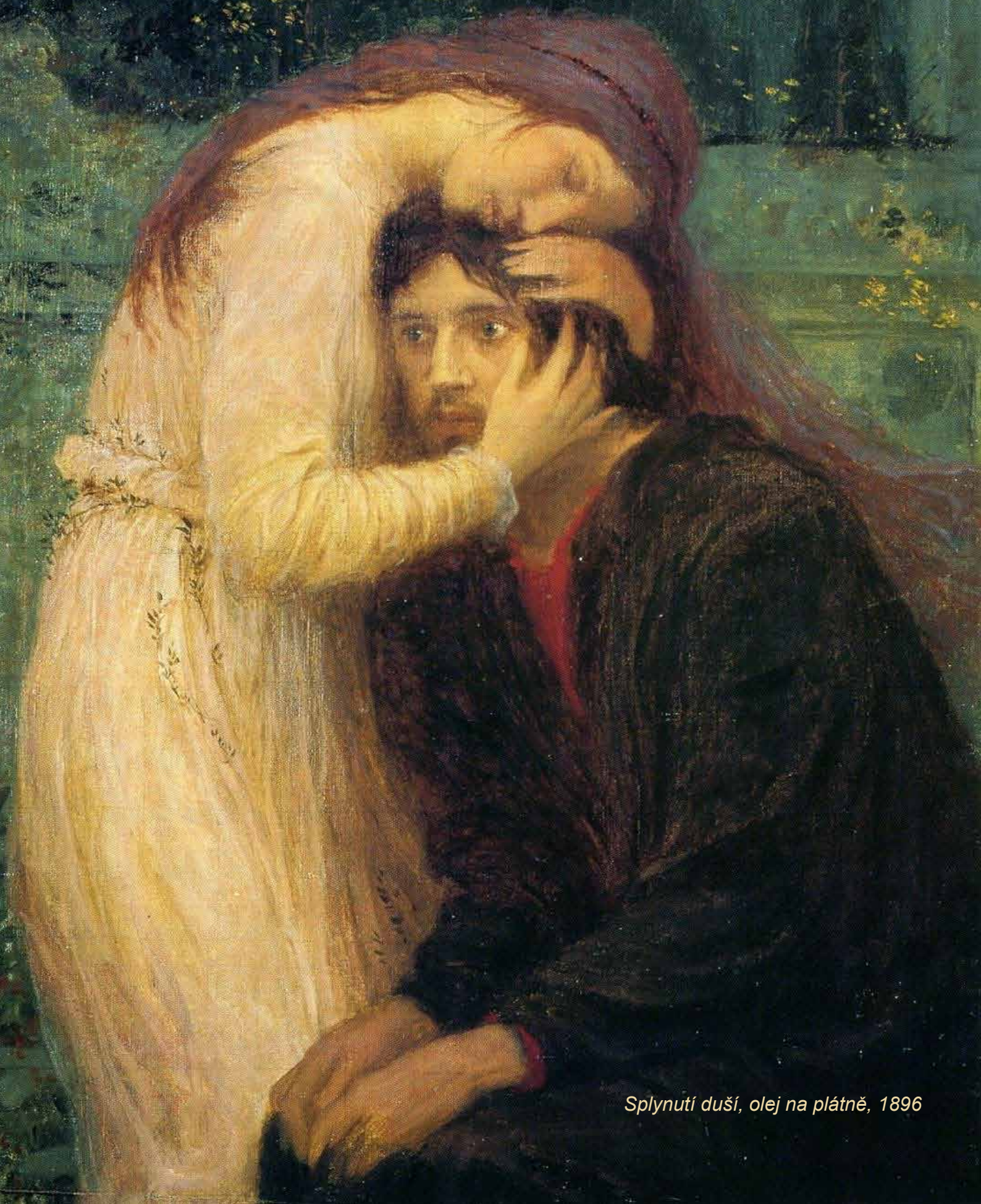
Tímto umělcem je Max Švabinský, rodák z Kroměříže.

Už je to dost dávno, co se mi dostala do rukou jeho kniha s názvem Motýlí čas, doplněná verši Františka Hrubína. V této knize se projevuje jeho veliká láska k přírodě a životu. Kresby Švabinského jsou plné něžné smyslnosti, která snad nemůže nikoho pohoršit.

Ve vzpomínkách a pocitech, které ve mně tato kniha zanechala, si jejího autora představuji rovněž jako motýla létajícího z květu na květ. A tak září svými barvami, že snad zůstane nadlouho v naší paměti.

MAX ŠVABINSKÝ

Splynutí duší, olej na plátně, 1896

Maxmilián Theodor Jan Švabinský se narodil 17. září 1873 v Kroměříži. Jeden z nejvýznamnějších českých umělců 19. a 20. století byl obdivován pro neobyčejnou kreslířskou zručnost a rozmanitost grafických technik. Velkou měrou se podílel na zviditelnění českého výtvarného umění v celé Evropě.

Poprvé vystavoval svá díla již v deseti letech - ve výloze kroměřížské lékárny (jejich prodejem pomáhal rodině). Studoval německé reálné gymnázium, poté pražskou Akademii (dnes AVU) - malbu u prof. Maxmiliána Pirnera a grafiku u Julia Mařáka.

V roce 1910 byl přijat na pražskou AVU jako pedagog a téhož roku jmenován profesorem. Rektorem byl v letech 1916 - 1920, v dalším období 1924 - 1926 a potřetí 1933 - 1935. Jeho studenti drželi vysokou laťku české grafiky až do šedesátých let.

V roce 1918 se stal jedním ze zakládajících členů Sdružení českých umělců Hollar, byl významným členem spolku Mánes.

Věnoval se dřevorytu, perokresbě, olejo-malbě, litografii, leptu, akvarelu, pastelů, ale i virtáží (pro katedrálu sv. Víta a kapli sv. Ludmily). Proslavil se svými portréty významných osobností české kultury a veřejného života, zpodobnil například Jaroslava Vrchlického, Mikoláše Alše, Josefa Mánesa, T. G. Masaryka, Jiřího Wolkeru, F. X. Šaldy, Julia Fučíka...

Jeho tvorba má ohromný rozsah, zahrnuje i krajinomalbu (Letní den, Jitro v lese), erotické náměty (Rajská sonáta), symbolistní motivy (Splnutí duší, Chudý kraj), knižní ilustrace, plakáty a ex libris. Je znám též jako autor série poštovních známek, navrhl i několik československých bankovek. Vyzdobil Zemskou banku v Praze.

V roce 1945 mu byl mezi prvními československými umělci udělen titul národní umělec. Zemřel v Praze 10. února 1962 ve věku nedožitých 89 let.

Je pochován na Vyšehradském hřbitově.

Maxmilián Švabinský

Autoportrét, grafika, 1917

Autoportrét, grafika, 1951

Ze soukromého života...

Max Švabinský se narodil šestnáctileté svobodné matce. Jeho otcem byl student, který bydlel u Švabinských v podnájmu. Snad i tím, že nepoznal svého otce a na výchovu měla značný vliv babička, nacházel pro svou tvorbu často inspiraci v ženách.

Při studiu na výtvarné akademii v Praze se seznámil s rodinou Vejrychovou, a hlavně s jejich dcerou Elou, se kterou se v roce 1900 oženil. Rodina Vejrychových měla letní sídlo v Kozlově u České Třebové, kde trávili mladí manželé hodně času. Během manželství však Max podlehl kouzlu své švagrové Anny. Partnerství s Elou se pomalu začalo rozpadat.

Švabinského neteř Zuzana - později jeho adoptivní dcera - ve své knize Světla paměti vzpomíná:

“Dodatečně jsem se také dozvěděla, jaké rodinné drama proběhlo na pozadí Mánesových oslav. Na Maxově plakátu k výstavě byla totiž alegorická postava v poloaktu, v níž bylo snadné rozpoznat model - moji maminku. Tata, kterého to přirozeně vyvedlo z míry prohlásil, že Maxe při slavnosti zastřelí. Vlastnil totiž revolver a rád ho při sobě nosil. Při jeho prudké povaze se nic nedalo vyloučit.

Ateliér, olej na kartonu, 1915

Ela ho zapřísahala, aby rodinné problémy neřešil na veřejnosti, za přítomnosti prezidenta republiky, a už vůbec ne tímto nešťastným způsobem. I když bylo konečkonců jasné, že Rudolf něco podobného neudělá, přesto asi Max toho dne vystupoval na pódium s tlukoucím srdcem...

Dnes, s odstupem mnoha desetiletí, dívám se na tehdejší události očima vědoucíma. Rok 1919 byl pro naši rodinu zlý, vzal jí současně její dva pilíře. Kromě dědečka opustil rodinu i ten, kdo déle než dvacet let stál v jejím středu, milovaný a respektovaný, rozšafný a uvážlivý, opora i rádce, vzor spolehlivosti. Byl to Max, který téměř symbolicky vyprovodil dědečka na jeho poslední cestě, odjel z Kozlova, aby se tam už nikdy nevrátil. Proč - to je námět románu na staré téma. “Ach ten Éros, co ten dovede napáchat zla,” opakoval nejednou, když se na svůj život díval z nadhledu osmdesáti let. Ale tehdy, v roce devatenáct, nemohl asi jednat jinak než jednal.”

Anna se stala Maxovou milenkou kolem roku 1914, byla jeho velkou inspirací pro celou řadu jeho obrazů. Roku 1930 se vzali, Anna zemřela v roce 1942 na onemocnění srdce. Po smrti druhé manželky žil Švabinský až do konce života v paražské Bubenči a v letních měsících na pražském Chodově.

Po stopách...

Kdo se chce vydat za životem a dílem Maxe Švabinského, ať začne v Kroměříži v Jánské ulici. Právě tam stojí umělcův rodný dům s pamětní deskou. O pár desítek metrů dál na Velkém náměstí v Muzeu Kroměřížska je Památník Maxe Švabinského.

Poté se může zájemce vydat do takzvané Octárny. Rodina Švabinských se tam přestěhovala v době, kdy se tehdy ještě mladý malíř stal studentem německého reálného gymnázia. Nejprve žili v patrovém domě, ale pak se přestěhovali do zahradního domku. Ten je dnes označený pamětní deskou.

Červený slunečník, olej na plátně, 1902

V areálu Octárny lze najít jeho bustu a lunety, které Švabinský původně vytvořil pro Národní divadlo. Další zastávkou je chaloupka Maxe Švabinského ve vesničce Kozlov u České Třebové. Dřevěnici spravovala dlouhá léta adoptivní dcera Zuzana, krátce před smrtí ji prodala i s vybavením

Rajská sonáta I, Zjevení, dřevoryt, 1920

František Palacký, kresba uhlem, 1912

T. G. Masaryk, grafika, 1919

Bedřich Smetana, grafika, 1928

městu Česká Třebová. Vznikla zde expozice připomínající životní osudy rodiny Vejrychovy a tvorbu dvou malířů: Maxe Švabinského a Rudolfa Vejrycha.

Citáty Maxe Švabinského

Obdivovat přírodu vždy a všude jest žití.

Pokorný dělník Maxmilián Švabinský, český malíř a rytec. (*podpis na Mánesově portrétu z roku 1901*)

Moje umělecké krédo je udělat krásný grafický list, který má za úkol krásu grafického umění rozšiřovat po celém světě... Znamka je dokument výšky grafického umění té které země. (*o svých poštovních známkách*)

Rozhlasový projev M. Š. z roku 1958:

„Můj život pozůstává ze samé práce. Od mého dětského mládí. A vždy ta práce musela být vydobyta. To znamená, aby ta nová etapa, do které člověk jde, nebo to nové dílo bylo dobře započato, aby v něm bylo dobře pokračováno a aby bylo dobře dokončeno. Alespoň jednotlivě. Bylo-li doopravdy dobře započato a dobře skončeno, ukáže se teprve mnohem později, za několik let.“

Max Švabinský vzpomínal na Antonína Dvořáka:

„My jsme spolu mluvili při portrétování, říkal jsem mu celý vývoj malířství, stručně ovšem, a on tak poslouchal! Svoji kresbu jsem nechával tam u něho v bytě a on pečlivě tu kresbu ošetřoval a říkal: ‚Dal jsem velké nařízení: Nikdo nesahat a nedívat se na to!‘“

A následujícími slovy popsal Švabinský své vjemy ze Smetanovy Libuše:

„Libuši jsem viděl hrát Maturovou a celou řadu jiných. Před několika lety bylo nějaké moje jubileum, byla výstava a tam při zahajování zpíval Zdeněk Otava k mé poctě ‚Ó, vy lípy‘. Já byl tak dojatý! Jen jsem se styděl plakat. To není obyčejná árie, kdepak, to je jedno z nejvelkolepějších uměleckých děl hudebních, která kdy byla vytvořena. A u nás obzvlášť! Musím přirovnat to k figurám výtvarným, a především k těm,

kde slovanství a slovanská erotika, kde vůně se snoubí se zjevem nahé ženy, jakou vytvořil Mikoláš Aleš, v té lune-
tě, která je součástí Vlasti v Národním divadle. Ta figura je něco kouzelného. Ta odpovídá asi té melodii ‚Ó, vy lípy‘. Nebo Josefině od Josefa Mánesa, a nejen Josefině, nýbrž jakýmkoliv dívčím zjevům, co jich vytvořil Mánes. To jsou momenty, kde hudba, poezie, přírodní zjevy a malířství se stýkají. Takový moment je taky Noc od Michelangela, ovšem už v tom měřítku nejvyšším. Tak já vzpomínám na ‚Ó, vy lípy‘ a mezi vzpomínky, které mně zůstaly do pozdního věku, musím zařadit ‚Ó, vy lípy‘ na místo nejpřednější.“

A kdo by se chtěl dozvědět o životě a tvorbě Maxe Švabinského více, doporučujeme knihy:

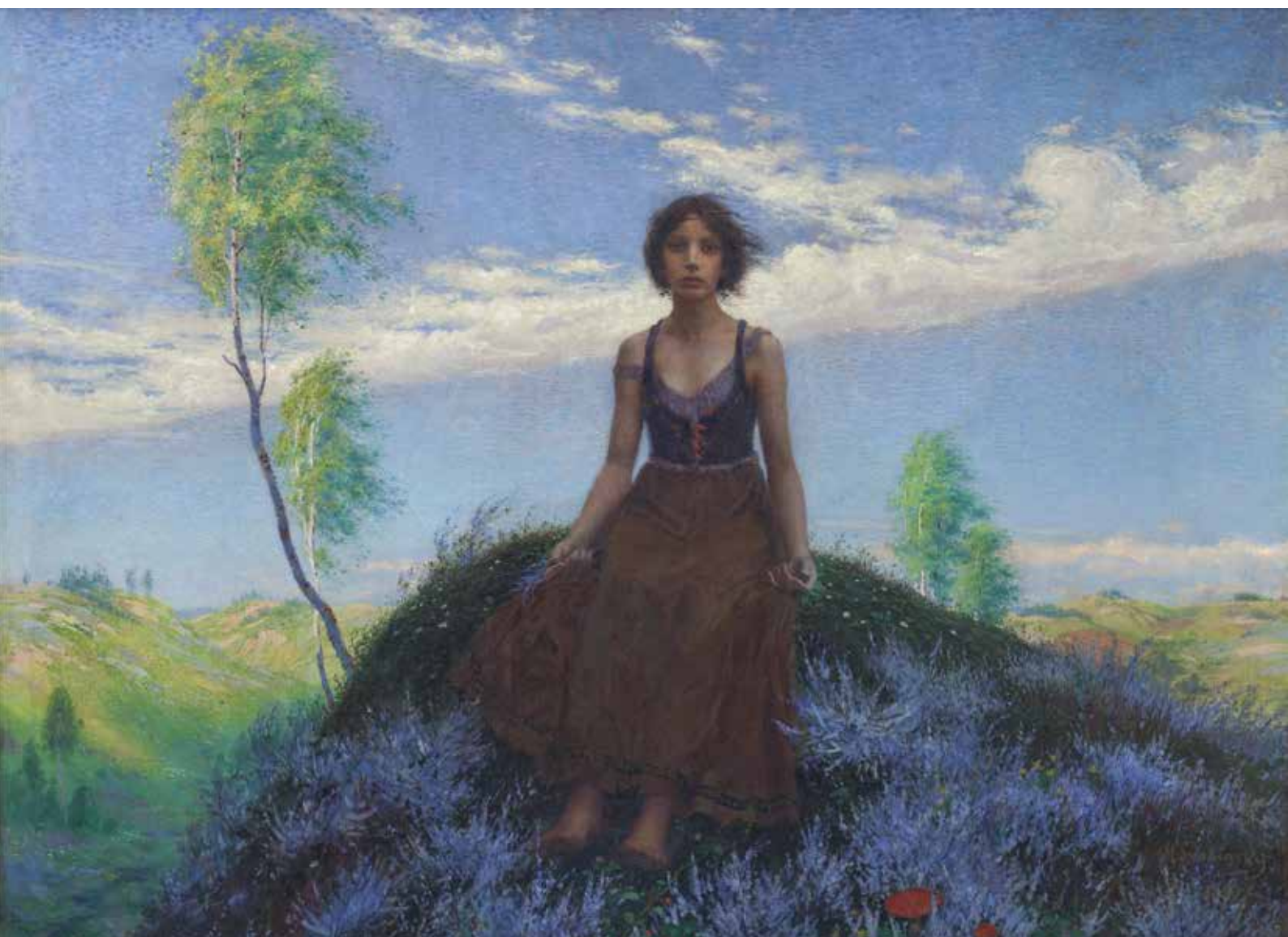
Max Švabinský - Motýlí čas - ilustrace doplněné lyrickým doprovodem Františka Hrubína, Československý spisovatel 1953

Zuzana Švabinská - Světla paměti, Academia, 1.vydání 2002

Ludvík Páleníček - Okouzlený satyr, Vyšehrad, 2. upravené vydání 1987

Václav Ševčík - Švabinský, Vejrychovi a Kozlov - Vzpomínky žen čtyř generací z rodu Vejrychů - (Josefa Vejrychová, Ela Švabinská, Zuzana Švabinská, Zuzana Nováková), ke 125. výročí narození malíře Rudolfa Vejrycha vydalo město Česká Třebová 2013

Luboš Y. Koláček - Špatní žáci, rebelové a jiní géniové, nakladatelství Jan Melvil Publishing 2009

Chudý kraj, olej na plátně, 1900

Když se řekne Max Švabinský...

asociace členů Aktiv klubu

A co se vybaví Vám?

paní J., 71 let:

Naskočí mi Kroměříž.

paní H., 86 let:

Řada velice pěkných výstav. To, co je na něm zajímavé je, že je výborný malíř, výborný kreslíř, výborný grafik... prostě univerzální... ovládal snad všechny techniky.

pan B., 89 let:

Krásné obrazy.

paní M., 91 let:

V chrámu sv. Víta navrhl to kulaté okno. Kouzelné vitráže.

paní V., 88 let:

Švabinský mi připomíná Barvírnu na Chodově, kde měl ateliér.

paní A., 72 let:

Knížka jeho prací Motýlí čas. To je krásná publikace. On totiž sbíral motýly. Proto se to tak jmenuje.

paní Z., 79 let:

Některé motivy obrazů jsou velice smyslné. Ale má i duchovní. Třeba obraz Splynutí duší - to je něco!

paní Č., 75 let:

Vybaví se mi jeho portréty slavných osobností a poštovní známky.

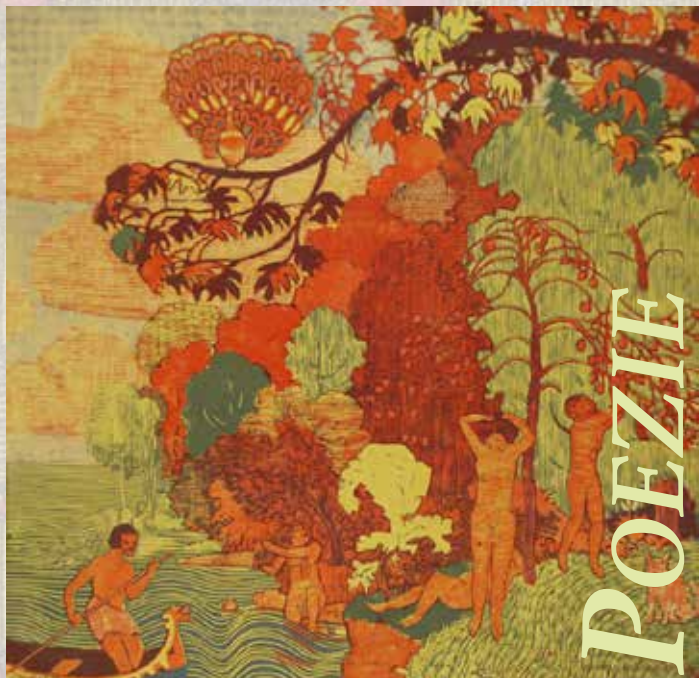
paní J., 72 let:

A také bankovky.

paní M., 91let:

Dělal i lunety v Národním divadle jako Mánes a Mikoláš Aleš.

V ROSE ŽIJE

JAROSLAV SEIFERT

(23. **září** 1901 - 10. ledna 1986)

Píseň

Bílým šátkem mává,
kdo se loučí,
každého dne se něco končí,
něco překrásného se končí.

Poštovní holub křídly o vzduch bije,
vraceje se domů;
s nadějí i bez naděje
věčně se vracíme domů.

Setři si slzy
a usměj se uplakanýma očima,
každého dne se něco počiná,
něco překrásného se počiná.

(ze sbírky *Poštovní holub*, 1929)

OTOKAR BŘEZINA

(13. **září** 1868 - 25. března 1929)
(vlastním jménem Václav Jebavý)

Citáty:

„Štěstí je jen v lásce, v myšlence a v dobrotě srdce. Všechno ostatní je bolest.“

„Nikdo nemůže si trvale přivlastnit více na této zemi, nežli stačí udržet svým duchem.“

„Ty nejvyšší pravdy nepoznáváme pouhým rozumem, nýbrž zářením celé naší bytosti.“

FRANTIŠEK HRUBÍN

(17. **září** 1910 - 1. března 1971)

Cikády Jaroslava Vrchlického

Jdu podzimem tvých knih,
pod listy, které spadly,
jaro se s jarem škádlí,
a nad hroby se zdvih
tvůj živý hlas a smích,

že perem stačí lehce
o papír zavadit
a rým že je tam skryt
a zvoní, i když nechce.

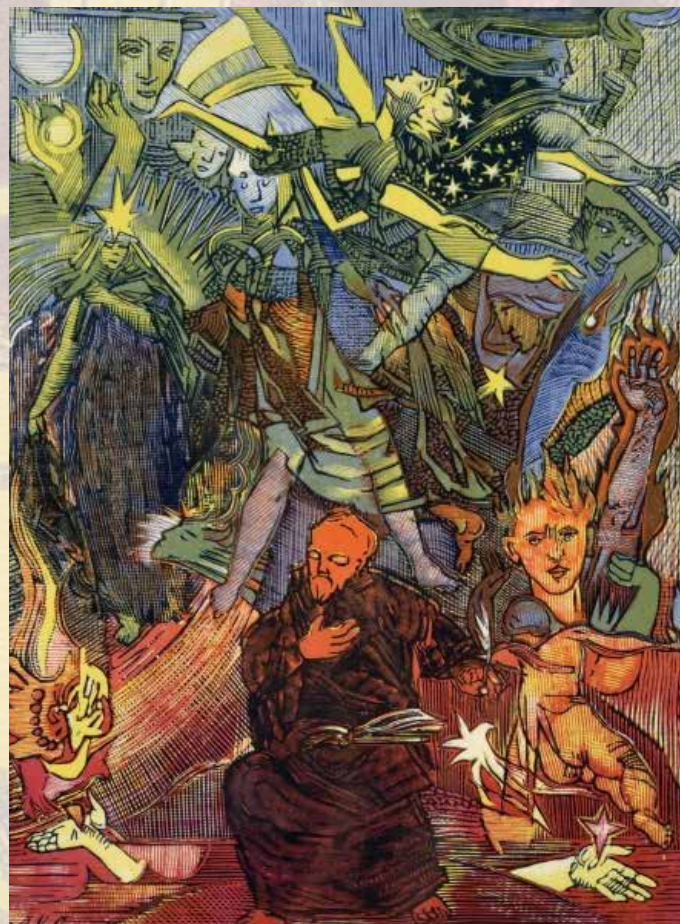
Ach, jak jsme těžcí dnes!
Ty ses jak vázka třpytná,
vod, slunce nenasytná,
od rýmu k rýmu nes
a věděl, co ví vřes,

že o zem stačí lehce
paprskem zavadit
a cvrček je tam skryt
a zpívá, i když nechce.

(ze sbírky *Zpíváno z dálky*, 1933)

Ilustrace JOSEF VÁCHAL

(23. **září** 1884 - 10. května 1969)

Otevíráme Kobyliskou kroniku Karla Hackera III

Školství

Karel Hacker (15. 4. 1876 - 1. 7. 1972)
pedagog, archeolog, zakladatel loutkového
divadla Jiskra (dnes Divadlo Karla Hackera)

Vrchnost měla nejen práva k poddaným, ale měla také povinnost starati se o jejich vzdělání. To zvláště bylo ukládáno vrchnostem za císařovny Marie Terezie a v sobtách následujících, aby pozvednuta byla kulturní (po trpkých zkušenostech z prohraných válek se vzdělanými sousedy - Němci), hlavně však branná a finanční úroveň státu.

Pro děti z vesnic svého panství (tedy i Kobylis) zřídila libeňská vrchnost již před rokem 1750 školu panskou. Zvána byla proto panskou, že ji páni čili vrchnost vydržovala. Škola tato dle inventáře hospodářského Starého města pražského z roku 1756 byla nevalná.

Dvěře do síně s pouty, háky, s dřevěnou klikou a řetězem. Síní nevelká; z ní schody na půdu. Ze síně dvěře do sednice (učebny). V té dvě okna s okenicemi, prostičká

kamna, jedna tabule pro psaní, dlouhá stolice (snad pro učitele) a čtyři lavice kolem zdi pro žáky. Ze sednice dvěře do komory (obydlí učitelovo asi). Posléz přitom všem chlív pro krávy. Že tato škola nedostačovala svému účelu, neboť mládeže stále přibývalo, bylo pomýšleno buď na rozšíření školy, anebo na stavbu či koupi budovy nové.

Administrace pražská rozhodla se zakoupiti od Václava Hubičky dům předešlého roku vystavěný naproti libeňskému zámku na silnici se nalézající, pro obydlí kantora i učitele dosti prostorný za 525 zl a na srážku této kupní ceny řečenému Hubičkovi stará školní chalupa za 100 zl přenechána byla.

Tím dostalo se od roku 1766 našim dětem slušné školy. Kdo byl prvním učitelem na této škole nemohlo býti zjištěno.

V roce 1807 vyučovalo se ve škole libeňské česky a německy.

Plat učitele nebyl valný. Měl od rodiny groš, nejvýš 2 groše; dále měl za zpěv chrámový, v užívání pole a od vrchnosti něco platu na penězích. Proto hledali učitelé obživy při muzikách a jinde.

Učitel libeňský chodíval po vsi o "Třech králích". Tenkrát za každou rodinu musil dostat nejméně groš stříbra. Týdenní plat učiteli odváděly rodiny do školy. Kdo dluhoval, byl úřadem upomenut. Chudí byli platu prosti.

Dle přehledu o stavu školství v roce 1848 ("Paměti školního okresu karlínského") se uvádí: Pražský vikariat - v kraji kouřimském - triviální škola v Libni. Přiškoleny: 1. Libeň, 2. Nová Libeň, 3. Kobylisy, 4. Střížkov, 5. Prosek

V roce 1868 byla v Čechách zrušena instituce školních patronátů. Na místě patronátů zřízeny byly ve všech školních obcích tak zvané "školní výbory", čímž bylo obcím uloženo starati se o školu domácí a voliti si učitelstvo.

Až dosud v Libni drželo patronát školní město Praha. Ten byl nyní zrušen a do školního výboru zvoleni byli: Josef Huleš, purkmistr měst pražských jako předseda, Martin Stejskal, sládek a starosta Libně, Josef Hála, mlynář a školní dozorce, Václav Srba, rolník a starosta z Kobylis, Josef Vlasák, rolník z Proseka a Josef Moravec, rolník a starosta ze Střížkova, co člen výboru. Všech dětí ve 4 postup. třídách bylo 819, t. j. 429 hochů a 395 dívek.

Na sklonku roku 1869 a na začátku roku 1870 zaváděny byly v celé říši rakouské říšskou radou ve Vídni vypracované nové školní zákony, jimiž se dozor

nad školami odňal církvi a přidělil státu.

Dozor jménem státu vykonávaly dle nového školního zákona z občanstva volené místní školní rady. Nové zákony byly nazývány "odtržením školy od církve".

Protože tyto zákony zdělány byly bez zástupců národa českého, vzbudily u Čechů opozici, která bohužel českému školství ublížila. Této opozice využili dovedně Němci a za české peníze nastavěli si krásných škol německých, které vybavili bohatě vším potřebným.

Johann Peters Hasenclever - Povolání učitele, 19. století

Po dlouhém trpném odporu ustavena byla v roce 1874 první místní školní rada v Libni, v níž jako zástupce Kobylis zasedal rolník a starosta Josef Seyfried. V roce 1884 konána byla volba do místní školní rady, do níž byl zvolen za Kobylisy starosta obce Josef Chvoj. Předsedou

se stal Josef Voctář z Libně. V tomto roce následkem nezvyklého vzrůstu obyvatelstva nastal značný rozvoj školství. Postavena byla a slavnostně otevřena nová školní budova u zámku pro školu chlapeckou a dívčí.

(pokračování o školství příště...)

Libeňské korzo

Pohled na hlavní libeňskou Palackého (dnes Zenklovu) třídu. Vlevo tzv. Stará škola, kde měl do roku 1894 sídlo libeňský obecní úřad. (foto z roku 1900)

Stará škola

Postavena byla v letech 1828–1830 naproti Libeňskému zámku. Od roku 1885 až 1894 zde měl sídlo libeňský starý úřad. Stavba byla odstraněna v roce 1907, kdy byla provedena severní přístavba vedlejší školy „Na zámku“.

A young girl with blonde hair, wearing a purple sleeveless dress, stands in a wooden bell tower. She is reaching up with her right arm towards a large, ornate bell. The bell has a decorative band around its middle and some inscriptions at the top. The background shows the wooden structure of the tower and a small window with light coming through.

Otevíráme bránu

do kostela
v Dolních
Chabrech

Dny evropského dědictví

European Heritage Days (EHD)

Dny evropského dědictví (EHD) je společná aktivita Rady Evropy a Evropské komise, jejímž cílem je posílení historického povědomí o národním kulturním dědictví.

EHD se koná každoročně v září v mnoha městech a obcích po celé Evropě. V České republice je organizuje Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska.

Hlavními cíly EHD jsou:

- *hledání kořenů naší, evropské i světové civilizace*
- *ochrana kulturních památek, které jsou neustále ohroženy*
- *zlepšování informovanosti a prohlubování znalostí o jiných kulturách, které vedou ke vzájemnému pochopení a toleranci*

V rámci těchto dnů je možné zhlédnout řadu kulturních a přírodních památek, budov, objektů i prostor, včetně těch, které jsou obvykle nepřístupné.

U příležitosti EHD jednotlivá města pořádají různé doprovodné kulturní a společenské akce: např. přednášky, koncerty, výstavy či městské slavnosti pod širým nebem.

Od roku 2007 se k těmto dnům připojuje také Občanské sdružení na ochranu památek v Dolních Chabrech, z. s. a otevírá brány románského kostela Stětí sv. Jana Křtitele.

V letošním roce v kostele přivítáme vzácného hosta - historika umění, prorektora Univerzity Karlovy profesora **Jana Royta**. Hlavní oblastí jeho zájmu je křesťanská ikonografie a středověké malířství. Na toto téma bude přednášet v chaberském kostele, kde byl objeven nejstarší nástěnný mariánský cyklus v Čechách. Přednáška prof. Royta začne v 10 hodin.

Dům dětí a mládeže Praha 8 - Spirála připraví stolní a deskové hry. Ilegumova divadelní společnost vystoupí se svou hrou Pověsti pražské v 16 hodin a po celý den zajistí výtvarné dílny.

K 195. výročí založení zdejší obecní školy bude připravena výstava o školství v Dolních Chabrech.

Od 13 do 16 hodin rozezní středověké nástroje a své hlasy amatérské hudební sdružení Consort Helveticus.

Navštivte Dolní Chabry, navštivte místo, které si stále uchovává genius loci!

Dny evropského dědictví 2018 Dolní Chabry

Sobota 15. září 10 - 17 hod.

Kostel Stětí sv. Jana Křtitele - Dolní Chabry

Přednášky v kostele a komentované prohlídky zvonice

10 hod. Středověké malby v apsidě - prof. Jan Royt

Po celý den tvořivé dílny, hry a soutěže

Stolní hry, hlavolamy - DDM Praha 8 - Martina Ježková

Dílňičky pro dětičky - Ilegumova divadelní společnost

13 - 16 hod. Středověk uvnitř i vně kostela s hudbou a písní

Consort Helveticus - amatérské hudební sdružení

16 hod. Pověsti pražské - pouliční divadlo

vycházející z tradice kočovných

loutkářů a kramářských písní

Ilegumova divadelní společnost

Občerstvení Kavárna Pod pavlačí

kavárna
Pod pavlačí

Ilegumova
divadelní
společnost

Consort Helveticus

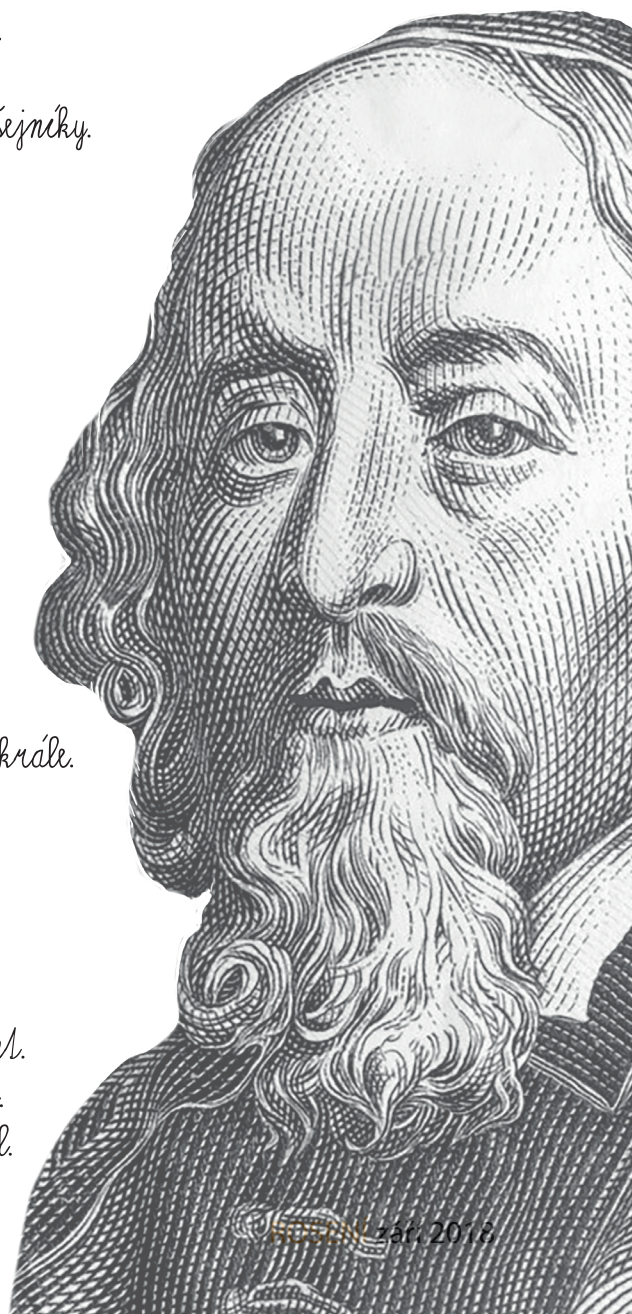
Občanské sdružení na ochranu památek v Dolních Chabrech, z. s., www.osop-chabry.cz

Spojení: Kobylisy metro C, autobus 162, Bílenská nám., autobus 169, 202, V Kratinách

Perličky ze školních lavic

na každý den jedna:

1. Fossilie je vyhynulý živočich. Čím je starší, tím je vyhynulejší.
 2. Než dáme někomu transfúzi, musíme se přesvědčit, jestli je krev kladná nebo záporná.
 3. Kostra je to, co zůstane, když se vyjmou vnitřnosti a vnějšnosti.
Kjím účelem je, aby mělo maso na čem viset.
 4. Krev proudí jednou nohou dolů a druhou zpátky nahoru.
 5. Měsíc je planeta podobná naší zemi, jenom je mrtvější.
 6. Umělé oplodnění je, když to krávo dělá farmář místo býka.
 7. Houby rostou všudecky ve vlhkém prostředí, a proto vypadají jako deštník.
 8. Lesy vadržují vodní páry a tím se osvěžuje vzduch při páření.
 9. Význam včely medonosné je, že piluje stromy a vyrábí med.
 10. Bourec morušový má význam, že se z něj dělá hedvábí.
 11. Netopýr je drobný samec.
 12. V tundře je chladno, neboť se tam pěstují mechy a lišejníky.
 13. Moje maminka je dojnice na státním statku.
 14. V klášterech žijí měkkýši.
 15. Lézala pomáhá v domácnosti kypřením pudy.
-
16. Alkoholy obsahují látky, které z lidí dělají blbce.
 17. Čtyři hlavní světové strany: kapitalistická, socialistická a komunistická.
 18. Regenerace je, když nějakého živočicha rozřezáme na kousky a pak se ujme.
 19. Do divadla si na sebe oblékneme kvádr.
 20. Plováci žijí na pravé straně mapy.
 21. Samice prasele divokého se jmenuje lchyně.
 22. Jiří Poděbradský měl v našich dějinách funkci českého krále.
 23. Jan Hus byl v Kostnici upálen křesťanskou smrtí.
 24. Jan Hus byl redaktor na Karlově univerzitě.
 25. Hus bojoval proti propustkům.
 26. Karel 4. zakládal rybníky a vinárny.
 27. Komenský byl učitel Národního divadla.
 28. Jan Amos Komenský byl první československý prezident.
 29. V době národního obrození český rozum teprve vznikal.
 30. František Palacký byl student, který se na protest upálil.

Pomáháme lidem se zdravotním postižením, seniorům a seniorkám plnohodnotněji žít.
www.freya.live

Freya se zaměřuje na poradenství a vzdělávání pomáhajících profesí a pečujících osob, jež mohou být rodiče či jiní opatrovníci, v oblasti sexuality a vztahů osob se zdravotním postižením, seniorů a seniorek.

Sexualita seniorů/seniorek je stále ještě tabu.

Obvyklá představa počítá s tím, že senioři a seniorky žádným sexuálním životem nežijí. A když se zeptáte v domovech seniorů, jestli jejich klienti sexuálně žijí, tak dostanete odpověď, že zde se to neděje.

Přesto je velmi důležité si uvědomit, že i lidé v seniorském věku potřebují být ve vztahu, zažívat pocit zamilovanosti, blízkosti a intimity. Pokud má být sexuální život lidí v seniorském věku uspokojivý, je potřeba o něm mluvit a netvářit se, že se nic takového neděje.

Přijďte si poslechnout přednášku O intimitě a vztazích. Uskuteční 1. 10. 2018 od 15:30 v Centru Rosa.

Budeme si povídat o tom, jak se projevuje intimita v seniorském věku, jaké existují mýty, co všechno intimitu a sexualitu ovlivňuje a mnohém dalším, co vás z této oblasti zajímá.

CESTA

Jistě jste někdy zažili situaci, kdy jste se měli vydat na nějakou delší cestu a dlouho jste přemýšleli, co si vzít s sebou. Nachystali jste si věci na postel a začali je skládat do kufru...

A najednou jste zjistili, že se to tam nevejde. Nastalo rozhodování: co nutně potřebujeme a co necháme doma. A když už se nám podařilo věci sbalit, začali jsme řešit další problém: zda jsme na něco nezapomněli. Nakonec jsme se vydali na cestu.

Ale ještě před tím, než jsme se dostali k autu, jsme se minimálně dvakrát vrátili, abychom se ujistili, že jsme vše bezpečně vypnuli a hlavní dveře od svého bytu uzamkli. Přiznám se, nemám rád balení na cesty. Jsem ten typ, který si bere mnoho věcí, které pak stejně nevyužije. Proto obdivuji lidi, kteří se dokáží vydat na cestu jen - jak se říká - s malým rancem na rameni a kráčí si se vší lehkostí. Podobné je to i v našem životě. Život je přirovnáván k cestě. Každý člověk má cestu jinou. Už na počátku jsme vybaveni různě. Například rodičovská výchova: někdo byl vychováván přísněji, jiný s větší benevolencí, někdo neměl žádnou možnost dobrého základu. Na počátku cesty je důležité stanovit si jeden základní cíl, kam chci dorazit. Během putování si pak vytyčujeme další malé cíle. Například, když si stanovím, že chci vystoupat na nějakou vysokou horu: prvním cílem je dorazit na úpatí hory, najít si ubytování a naplánovat si

Josef Čapek, Poutník

místa, kde budu přespávat a odpočívát. I ve svém životě si stanovujeme postupné cíle: základní škola, gymnázium, vysoká škola, dobré zaměstnání, bydlení, rodina... Ale je potřeba mít neustále na zřeteli ten cíl hlavní. Tím by v duchovní sféře mělo být nalezení svého pravého já, kde se setkávám sám se sebou a s Bohem. Tato cesta je velmi klikatá a náročná. Častokrát si sáhneme na dno svých sil, někdy se nám zdá, že bloudíme v kruhu a chceme to vzdát. Jindy se musíme zbavit věcí, které nás zatěžují, například mnoha starostí, které s sebou nosíme. Na cestě potřebujeme také nabrat síly, odpočívát, léčit se a uzdravovat. K tomu nám slouží odpočívadla, místa, kde můžeme načerpat energii na další cestu. Každý z nás vnímá toto místo k načerpání sil jinak. Pro někoho je to kostel, pro jiného kniha nebo divadlo. Na světě je přes sedm a půl miliard cest a každá je originální. I když často vede podobným směrem k hlavnímu cíli. A tím je, jak jsem se již zmínil, poznání svého pravého já a zakotvení v lásce - v Bohu. Přeji nám všem příjemnou cestu bez velkých komplikací, bloudění a s co nejmenším zavazadlem.

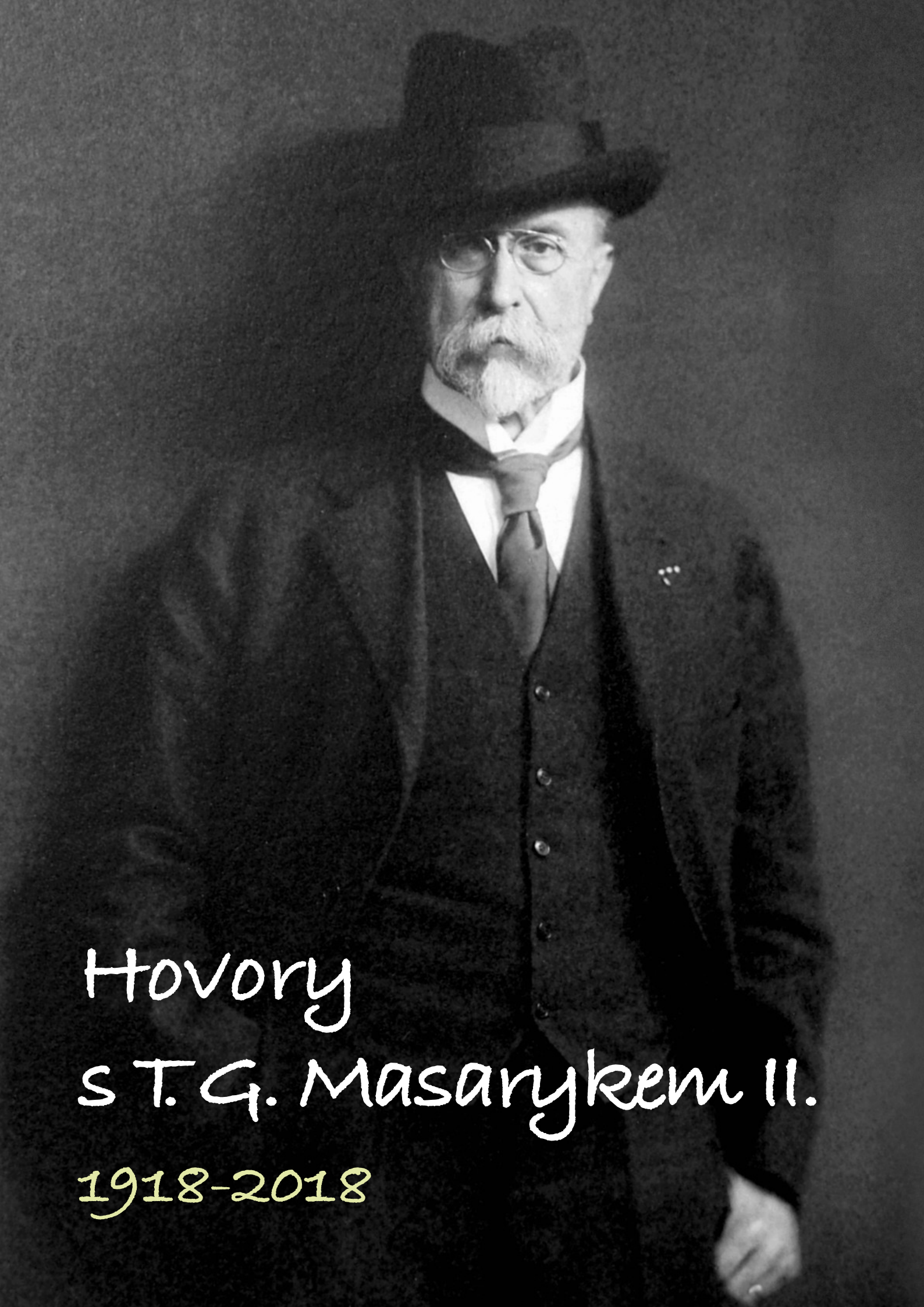
Páter Vojtěch Marek Malina OSB

Řád svatého Benedikta

(narodil se 30. března 1977 v Horní Bečvě na Moravě)

vystudoval Arcibiskupské gymnázium v Kroměříži a teologii na Univerzitě Karlově.

Od listopadu 2016 pracuje v RoSe.

Hovory
s T. G. Masarykem II.
1918-2018

O školách

TGM: „Výchově hochů u nás chybí pěstování samostatnosti, sebevědomí a čestnosti. Já jsem byl k samostatnosti nucen od dětství starostí o chléb i tím, že jsem se, vzdálen od rodiny, musil starat sám o sebe a sám všechno rozhodovat; tož to je jiný případ; ale celá naše výchova nevede ke kuráži. Jen se brzo hmotně zajistit, nejraději v úřadě, aby byl člověk pod penzí... Já v tom vidím koneckonců strach před smrtí, strach ze života podnikavého, odpovědného, dobyvatelského. Pravda, nám chybí moře, nám chybí vědomí, že na druhé straně je také svět; sedíme jako žáby v rybníce a kuňkáme na sebe. Já vždycky rád slyším, když se náš člověk pustí do světa a něčeho dosáhne: ne jako vystěhovalec – i vystěhovalectví je útěk – ale jako podnikatel, český dobyvatel. Rozumí se, i chudoba dělá mnoho; většina nás jsme v první, druhé generaci z malých lidí, ze sedláků, z chalupníků a řemeslníků; takový hoch se pak ohlíží, ne co by chtěl a dovedl dělat, ale kde je volné místo, aby se pohodlně uživil. Pak i ta študovanost je jenom lepší řemeslo a třeba se ani pořádnému řemeslu nevyrovná. Já jsem vyzoroval, že nejlepšími učiteli – zvláště na středních školách – jsou dobří odborníci. Má-li takový profesor opravdu rád svůj předmět, vzbudí tu lásku i v chlapcích. Vždyť člověk zapomene skoro všechno, čemu se na školách učil, ale ten zájem jednou vzbuzený trvá a učí ho pozorovat a všímat si věcí. Poznání bez zájmu je mrtvé. Neběží škole jen o to, aby poskytovala co nejvíce vědomostí, ale také a hlavně o to, aby navykala žáky přesnosti, pozornosti a metodičnosti; učit je tak, aby uměli sami pozorovat přírodu a život a dovedli správně řešit úkoly a úkolky, kdy a kdekoli se k nim dostanou. A když už chce kan-

tor také vychovávat, tedy káže. U nás se nekáže jenom v kostele, ale i ve škole, v novinách i v parlamentě. Pane, pedagogika dospívající mládeže je strašně těžká věc – střední škola většinou pěstuje jenom didaktiku; daleko víc vyučuje nežli vychovává. Hoch na střední škole podléhá vlivům, o kterých jeho profesor buď nemá tušení, nebo které přehlíží. Řekněme v Anglii má student daleko méně povšechného vzdělání nežli u nás, ale zato anglická škola spíše formuje charakter. U nás si mladý chlapec musí osvojit aspoň dočasně spoustu znalostí, ať ho to zajímá, nebo ne; ale jednat, obcovat s lidmi, reagovat na skutečné vlivy života, tomu se nenaučí.

Z našich škol vycházejí příliš často hoši jaksi nemotorní, těžkopádní a zelení; ti čilejší a energičtější se utvrzují v negaci – škola je pro ně, jak říkají, otrava a učitelé tyrani. Nu ano, i mně se dlouho zdával těžký sen, že dělám znova maturitu; střední škola nemá být trpkou zkušeností a nemá člověka pronásledovat jako můra. Je-li škola břemenem, naučí se v ní ti slabší jen strachu a ti silnější revoltě; ti i oni si oddechnou, když mají za sebou těch sedm nebo osm let, kdy měli tělesně i duševně vyspět – prosím, sedm nebo osm tak důležitých let! I to se teď pomalu mění; stará střední škola příliš vychovávala budoucí úředníky, vlastně rakouské byrokraty; teď má a bude mít úkoly jiné.

Ale chci říci to: mluvíme-li o krizi inteligence, musíme jí sáhnout na kořen, a tudíž také na školu. Já jsem vospíval dost izolovaně – na gymnáziu v Brně jsem byl starší než ti druhí a odkázán sám na sebe; ve Vídni mně prostředí bylo cizí a bylo mně již dvacet let, zatímco moji spolužáci byli ještě děti. Snad proto jsem se i později k dobovým proudům stavěl už napřed s nedůvěrou a kriticky. Ale u nás je vidět, jak mladí lidé se vrhají z extrému do extrému – každých pět let je nová generace, která popírá předchozí. Jedna příčina je ta, že jsme malý národ po staletí odříznutý od velikého světa kulturního – tož se pořád

hledíme vyrovnávat se světem. Proto se chytáme každé nové myšlenky – jednou z východu, podruhé ze západu a potřetí nevím odkud; proto je náš kulturní vývoj tak nesouvislý. To je dobře, ohlížet se, co je jinde, ale ohlížet se široce a zkoušet všechno, co je. Říkáme, že musíme otvírat okna do ciziny; dobrá, ale pak otevřte okna všechna a všechny dveře! To se rozumí, malý národ je odkázán na kulturu národů větších, zejména národ náš, který byl osudem i násilím ve svém vývoji přerušován a zdržován. Ale máte dost příkladů malých národů, kteří kulturně vynikali a lidstvu mnoho dali; v té příčině historikové a politikové ještě příliš podléhají vnějšímu názoru o hodnotě národů. Odtud nepochopení celé Evropy, složené z mnohých malých národů. I to je chyba, že zas někdy podceňujeme, co jsme a co je u nás. To máte lidi, kteří pořád vzdychají, že Amerika je větší než my a Paříž živější než Praha – pro samou cizinu nevidíme, co máme doma. Já vím, člověk by například neukojil svůj čtenářský hlad, kdyby četl jen literaturu českou; ale má ji znát skrz naskrz, aby věděl, co tu už je. Kdo na malé poměry jen naříká, obviňuje tím sebe sama; sám je tím vinen, že žije male. To platí zvláště pro mladé lidi. Takový novopečený vzdělanec nechce jít na malé město nebo na venkov, že prý tam kulturně zapadne a zakrní. Ve skutečnosti je pohodlný; dovede být kulturně živ, jenom když má k tomu svou kavárnu a ty umělé stimulanty. Právem ukazujete na básníka Březinu; moudrost a vzdělání je věc ducha a ne věc nahodilého okolí. Lev je lvem i v kleci, nestane se oslem. Na mladých lidech si tak nejvíc uvědomuju ten náš nedostatek tradice. Což o to, u nás se jezdí ve vyježděných kolejkách ažaž, víc než sami víme; ale vyjeté koleje, to není ještě tradice; tradice je společné dílo generací, společná a samozřejmá kázeň. U nás se často začíná od začátku, místo aby se navázalo na dílo předchůdce; proto

je u nás tolik programů a tolik ovčinců, které pak mohou mít na skutečný život a vývoj poměrně jen malý vliv. Pravda, jsme mladý národ a k tomu společnost, která se pořád obnovuje zespoda. Protireformace docela vědomě vyhubila reformanční tradice – to máte mezeru tří set let; a dnes si neumíme pomoci ani s protireformací, ani s reformací, ani s dobou předreformační. Největší příčinu naší beztradičnosti vidím v té náboženské lhostejnosti; proto si náš průměrný inteligent neví rady s naší minulostí, ve které náboženství hrálo tak důležitou roli. Místo takové veliké souvislosti má náš inteligent svůj kavárenský kroužek, hospodský stůl nebo nějakou místní nebo odborovou organizaci své politické strany. Ten uzavřený vzduch štamlokálu, to jsou ty právě malé poměry.

Nikde na světě neslyšíte lidi tolik reptat a stěžovat si jako u nás; to je ta nekuráž a ještě něco horšího. Já si myslím, že každý takový nespokojený člověk má nerad své povolání; proto nadává na politiku, na poměry a na celý svět. Člověk, který dělá svou práci bez zájmu a jenom z chlebařství, je nešťastný a otrávený člověk. Já rád poslouchám, když někdo mluví s láskou a chutí o svém povolání; co všechno se od něho dozvíte! Onehdy jste viděl tetu Esperanzu (učitelku zpěvu), když poslouchala mladou zpěvačku; všiml jste si, jak jí svítily oči? Mně se tak strašně líbilo, jak je celá při věci. Tož na to by měli rodiče a učitelé nejvíce dávat pozor, aby poznali, čím by se jejich chlapci dovedli nadchnout. Máme už tak rozmanité školy praktické, hospodářské a odborné, že si každý může vybrat podle schopností a podle náklonnosti. V demokracii netřeba pořád myslet na to, aby byl z kluka pán – de facto nějaký písař v úřadě – sedlák, řemeslník, dělník jsou často větší páni než ten inteligent, jen ať je každý pánem, každý mužem na svém místě, každý celým člověkem. A děvčata? Nejinak!”

Karel Čapek - Hovory s TGM

BĚŽTE DO HÁJE 2018

charitativní běh Čimickým hájem

SOBOTA 15.09.2018 od 10:00

Čimická zahrada (Praha 8, Spádná 882/9)

Trasy: děti do 15 let - 1000 m (na trase 3 úkoly)

dospělí **obutí (muži, ženy) - 5000 m**

dospělí **naboso (muži, ženy) - 5000 m**

Další program: dětská dílnička, bosá dílna, malování na obličej, občerstvení
od 10:00 do 12:30 hod. možnost vyzkoušet **chůzi po skle**,
hasičskou výzbroj a výstroj, nebo **zajímavou jízdu**
na historickém vysokém kole s dvojnásobným
mistrem světa Václavem Šamárkem (dospělí i děti)
v 12:00 - dětské **divadelní představení**
Divadla Buřt Radka Pokorného

Dospělí:

startovné 200,- Kč (předem) nebo 250,- Kč (na místě)
zápis předem na info@vedomy-dotek.cz do 12.9.2018,
zápis na místě 15.09.2018 od 8:30 do 9:30 hod.,
prezence: 15.09.2018 od 8:30 do 9:30 hod.,
ceny za první 3 místa (muži, ženy x obutí, naboso)

Děti:

startovné 0,- Kč, zápis a prezence není,
start kdykoli od 10:00 do 12:00 hod.,
vyhrává každý, kdo splní úkoly a doběhne
na trase, kterou připravil skřítek Čimísek.

Patronkou běhu a moderátorkou akce je herečka, paní **Vendula Fialová**.

Výtěžek z akce jde na veřejnou sbírku „Pro Čimický háj“.

Více informací na www.vedomy-dotek.cz, nebo na tel.: 608 339 338. **naBOSO**

Pořádá:

Vědomý dotek z.s.
www.vedomy-dotek.cz

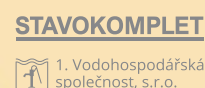
Partneři:

Městská část
Praha 8

Partneři Centra RoSa

Děkujeme za podporu!